

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 9/2017

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Britské školy děsí odliv lidí i peněz / Ivana Milenkovičová -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 30, č. 158 (11.VII.) (2017), s. 7.

Autorka hodnotí situaci na britských univerzitách v souvislosti s odchodem Británie z EU. V důsledku brexitu se očekávají problémy s délkou pobytu u již studujících studentů ze zemí EU, s poklesem hlásících se studentů na britské univerzity ze zbytku zemí EU, problémy s financováním univerzit, protože studenti ze zbytku zemí EU již nebudou platit stejné školné jako jejich britští spolužáci, a dokonce i britské univerzity ztratí právo účastnit se výměnných programů jako je Erasmus apod. Zda situaci vyřeší plánované záměry některých britských univerzit otevřít nové univerzitní kampusy v zemích EU, ukáže budoucnost.

vysoká škola ; zahraniční student ; peníze ; financování ; univerzita ; vysoké školství ; studijní cesta ; výměna studentů ; studijní poplatky ; studijní program ; Velká Británie ; Evropská unie ; SRN ; Erasmus+ ; brexit ; kampus ; pobyt ; univerzitní kampus ; uchazeč

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462593>

2.

Československo-rakouské vztahy od konce světové války do podepsání Lánské smlouvy / Šárka Kollerová -- cze

In: Historický obzor : časopis pro výuku dějepisu a popularizaci historie -- ISSN 1210-6097 -- Roč. 28, č. 7-8 (červenec-srpen) (2017), s. 162-172.

Problémy kolem vytyčení územní hranice nového československého státu a s tím související územní spory Československa a Rakouska. Myšlenka anšlusu (začlenění Německého Rakouska do velkého německého státu). Hospodářská jednání mezi oběma zeměmi. Vzájemné vztahy v letech 1919 - 1921. Cesta k

první osobní schůzce čs. ministra zahraničí Beneše a rakouského kancléře Rennera. Vleklá vnitropolitická krize v Rakousku a předčasné volby. Schůzka Beneše s kancléřem Mayerem. Změna rakouské vlády a schůzka prezidentů obou zemí. Uzavření tzv. Lánské smlouvy upravující vzájemné vztahy mezi Československem a Rakouskem.

mezinárodní vztahy ; mezinárodní smlouva ; zahraniční politika ; dějiny dvacátého století ; dějepis ; Lánská smlouva ; Československo ; Rakousko ; 1918-1921

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462302>

3.

Dotyk jako zážitek....? / Dana Štěrbová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Gymnasion : časopis pro zážitkovou pedagogiku -- ISSN 1214-603X -- Roč. 10, č. 19 (2016), s. 13-16.

Dotyk je jednou ze základních lidských zkušeností a potřeb. Je klíčový pro rozvoj pozitivních sociálních a osobních vztahů, je projevem neverbální komunikace. Autorka se zabývá tím, jakou roli má dotyk v rodinném prostředí a jakou v profesionálních vztazích, zda může sloužit jako pedagogický nástroj, co je považováno za sexuální obtěžování a dotykové zneužití. Uvedeny jsou rady pro pedagogické pracovníky.

hmat ; haptické vnímání ; potřeba ; sociální komunikace ; vztah rodiče-dítě ; vztah učitel-žák ; nonverbální komunikace ; rodina ; sexuální obtěžování ; sexuální zneužívání ; dotyk

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462094>

4.

Josef Kainar - sto let od narození (29. 6. 1917) = Josef Kainar - a Centenary (29. 6. 1917) / Bohuslav Hoffmann – cze

In: Český jazyk a literatura -- ISSN 0009-0786 -- Roč. 67, č. 5 (2016/2017), s. 209-215.

Článek prezentuje osobnost a dílo Josefa Kainara u příležitosti stého výročí jeho narození. Autor připomíná čtenářům stále aktuální hodnoty Kainarovy poezie. Poukazuje na jeho napůl hořký a napůl krásný život, hudebnost jeho veršů i originální jazyk (napětí mezi literárním a hovorovým jazykem). Zmiňuje také poezii pro děti, jejímž cílem je hlavně humor (humor nonsensový) a kombinace různých slov. Kainar skládal texty na hotové melodie, ale zhudebňoval i své vlastní texty. Článek o Josefu Kainarovi informuje o někdejší popularitě jeho poezie a konkrétně ukazuje, v čem jsou její hodnoty. Současný zájem o Kainara dokazuje výbor Hořkokrásný svět Josefa Kainara (2016) i představení Divadla v Dlouhé Kabaret Kainar - Kainar (pár dobrých fláků od Pepíka Kainara).

literatura ; literární žánr ; poezie ; dílo ; osobnost ; tvořivost ; život ; životní styl ; individualita ; hudebnost ; analýza ; Kainar, Josef, ; Kainar, Josef, ; výročí

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/459647>

5.

Líheň českých pivovarníků : v pražském Podskalí sídlí asi jediná střední škola na světě, kde se žáci učí vařit zlatý mok / Petr Husník – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 120, č. 24 (2017), s. 10-11.

V Praze v Podskalské ulici sídlí Vyšší odborná škola ekonomická, Střední průmyslová škola potravinářských technologií a Střední odborná škola přírodovědná a veterinární. Příští rok bude průmyslovka slavit 150. výročí založení. Od roku 2005 došlo k postupnému sloučení s VOŠ a Střední průmyslovou školou technologie masa. V článku jsou uvedeny jednotlivé obory studia, jak v maturitních oborech, tak na VOŠ. O obory je velký zájem. Absolventi jsou na pracovním trhu velice žádaní u nás i ve světě. Mezi nejoblíbenější žáky patří studenti dálkového studia. Jsou to často vysokoškoláci, kteří potřebují maturitu k získání živnosti a oprávnění založit si vlastní pivovar.

střední škola ; střední odborná škola ; vyšší odborná škola ; distanční vzdělávání ; studijní obor ; trh práce ; uplatnění ; ekonomie ; absolvent ; potravinářství ; technologie ; přírodovědné studium ; Česká republika ; sloučené školy ; pivovarnictví ; veterinářství

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461840>

6.

Morální distres učitelů - skrytý problém / Jiří Mareš -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika : časopis pro pedagogickou theorii a praxi -- ISSN 0031-3815 -- Roč. 67, č. 1 (2017), s. 27-55.

Přehledová studie se věnuje morální dimenzi učitelovy pedagogické činnosti. Autor se soustřeďuje na kritické situace ve škole, které jsou vyvolávány sociálními tlaky na učitele, a to ze strany vedení školy, členů učitelského sboru, rodičů nebo nadřízených orgánů. Sociální tlaky staví učitele před morální dilemata, která musí řešit. Rozhoduje se, zda se podvolí sociálnímu tlaku a přistoupí na rozhodnutí, s nimiž vnitřně nesouhlasí, anebo se postaví proti nátlaku a udělá to, co sám považuje za morálně správné.

učitel ; škola ; pedagogická činnost ; pedagogické povolání ; morálka ; etika ; rozhodování ; stres ; zátěž ; diagnostika ; zákrok ; sociální interakce

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462536>

7.

Myšlenkové mapy ve škole / Renáta Zajíčková – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 14, č. 5 (2017), s. 31-32.

Autorka se ve svém článku kriticky vyjadřuje k zastaralé formě frontální výuky, kdy si žáci zapisují poznatky z výkladu učitele, a upozorňuje na novou formu zápisů - formu myšlenkových map. Nejnovější vědecké poznatky využitelné v edukativním procesu jsou zachyceny v odborných publikacích Tony Buzana, který je považován za autora a propagátora myšlenkových map (publikace Myšlenkové mapy, Myšlenkové mapy pro studenty, Používejte hlavu). Autorka článku, ředitelka Gymnázia mezinárodních a veřejných vztahů Praha, informuje o možnosti využití myšlenkových map v procesu výuky: Co obsahuje správná myšlenková mapa, jaké má celoživotní využití, jak probíhá výuka pomocí myšlenkových map a jaká je zpětná vazba.

gymnázium ; víceleté gymnázium ; výuka ; forma výuky ; vyučovací metoda ; aktivizující metoda ; poznávací schopnost ; mentální mapa ; pojmová představitivost ; mozek ; myšlení ; usuzování ; inovace ve vzdělávání

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462117>

8.

Novinka v psychodiagnostice - diagnostická baterie kognitivních procesů /
Lenka Krejčová – cze

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 4, č. 4 (2017), s. 2-3.

Autorka poukazuje na často zastaralé diagnostické nástroje, které se používají pro zmapování rozumových schopností žáků a neposkytují dostatek informací pro navrhování podpůrných opatření. Představuje novinku v psychodiagnostice - metodu Diagnostická baterie kognitivních procesů (Cognitive Assessment System - CAS 2). Autory metody jsou američtí psychologové Jack Naglieri, J. P. Das a Sam Goldstein. Tento přístup člení kognitivní procesy do čtyř ucelených způsobů práce s informacemi - teorie PASS: P (planning=plánování), A (attention=pozornost), S (simultaneous=simultánní zpracování), S (successive=následné zpracování). Autoři sami poukazují na využití metody především pro klienty, jejichž obtíže souvisejí se vzdělávacím procesem ve věkovém rozpětí 5 až 18 let.

diagnostika ; dítě ; porucha učení ; psychodiagnostika ; diagnostický test ; poznávací proces ; kognitivní psychologie ; inteligence ; psychologie učení ; psycholog ; metodika ; zákrok ; podpůrná diagnostika ; podpůrná opatření ; věk 5-18

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462379>

9.

Pohybové aktivity 11-15letých dětí s onkologickým onemocněním =
Physical activity 11-15 years old children with oncological disease : pilotní studie disHBSC : pilot study disHBSC / Tomáš Vyhlídal, Ondřej Ješina, Kateřina Holická -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tělesná kultura : sborník kateder tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství -- ISSN 1211-6521 -- Roč. 39, č. 2 (2016), s. 63-70.

Cílem prezentovaného výzkumného šetření, které je součástí mezinárodního projektu HBSC (the Health Behavior in School-aged Children), bylo zjistit determinanty ovlivňující účast českých dětí s onkologickým onemocněním ve věku 11-15 let v pohybových aktivitách. Dalším cílem bylo zjištění sebehodnocení dětí a jejich aspirační úroveň směrem k pohybovým aktivitám. Z výsledků získaných pomocí pilotní verze dotazníkového protokolu disHBSC vyplynulo, že tyto děti přistupují k pohybovým aktivitám pozitivně a vnímají je jako prostředek ke zlepšení zdraví, avšak jejich pohybové aktivity nedosahují na úroveň doporučovanou Evropskou unií.

dítě ; starší školní věk ; nemocný ; rakovina ; pohyb ; sebehodnocení ; aspirace ; zdraví ; výsledek výzkumu ; věk 11-15 ; pohybové aktivity

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462256>

10.

Postižený člověk ve společnosti - speciální, nebo inkluzivní školství? =

Person with disabilities in the society : Special or Inclusive education? :

výhody a nevýhody speciálního a inkluzivního školství / Jiří Červený -- cze --

Obsahuje bibliografické odkazy

In: Hudební výchova : časopis pro hudební a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní -- ISSN 1210-3683 -- Roč. 25, č. 1 (2017), s. 19-21.

Autor jako zrakově postižený (bývalý žák speciální hudební školy, dnes pedagog s dlouholetou praxí na základní umělecké škole) rozebírá na základě vlastních zkušeností přínos i zápory inkluzivního vzdělávání se zřetelem k hudebnímu vzdělávání žáků se zrakovým hendikepem. Pozastavuje se nad současnou inkluzivní praxí, kdy se neberou v úvahu zvláštnosti každého jednotlivce (pro některé dítě je lepší inkluzivní, pro jiné speciální systém vzdělávání - toto rozlišení se velmi často pojí se sociálním statutem rodiny). Autor vyzdvihuje přednosti systému speciálních škol a uvádí jako příklad vysoce kvalitní výuky dvě, dnes již bývalé, speciální školy: speciální základní školu pro děti se zbytky zraku a konzervatoř pro zrakově postiženou mládež.

hudba ; hudební výchova ; zrakově postižený ; speciální školství ; inkluzivní vzdělávání ; základní umělecká škola ; konzervatoř ; dítě ; rodinné prostředí ; sociální postavení ; systém výchovy a vzdělávání ; názor ; učitel

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462165>

11.

Postoje študentov a študentiek sociálnej práce voči utečencom = The attitudes of social work students towards refugees / Angela Almašiová, Katarína Kohútová, Daniel Markovič -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy: 25

In: Sociální práce -- ISSN 1213-6204 -- Roč. 17, č. 2 (2017), s. 5-18.

Autoři článku se zaměřili na postoje studentek a studentů sociální práce vůči migrantům. Článek je rozdělen do dvou částí. První je věnována obecnému vysvětlení pojmů a současné situaci ve světě. Druhá část je věnována samotným postojům studentů a jejich měření. Výsledky jsou rozděleny podle druhu analýzy na deskriptivní, faktorovou a regresní. Závěr článku je věnován diskusi.

sociální práce ; student ; výzkum ; postoj studenta ; migrant ; migrace ; pojem ; dotazník ; měření ; analýza ; diskuse ; regresní analýza ; faktorová analýza ; deskriptivní analýza

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/461687>

12.

Potřebujeme novou kolegyni : já a moje školní družina / Irena Trojanová – cze

In: Speciál pro školní družiny : příloha časopisu Řízení školy -- ISSN 2336-4343 -- Roč. 4, č. 4 (2017), s. 5-8.

Článek se věnuje otázce personálního plánování, získávání a výběru pracovníků. Volně tím navazuje na článek z předchozího čísla. Personální plánování je podle časového hlediska rozděleno na dlouhodobé (3-5 let), střednědobé (1 rok) a krátkodobé (měsíční nebo týdenní). Je nutné zjistit, jaký počet zaměstnanců a s jakou kvalifikací potřebujeme. Analýza pracovního místa konkretizuje jejich

činnost. K získávání pracovníků pomůže SWOT analýza. Poté následuje předvýběr a samotný výběr pracovníka.

školní družina ; personální řízení ; personální výběr ; nábor ; kvalifikace ; analýza ; vychovatel ; Česká republika ; dlouhodobý plán ; střednědobý plán ; krátkodobý plán ; SWOT analýza ; personální plánování ; pracovní náplň

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462407>

13.

Překračování kulturních hranic v Praze roku 1900 = Cultural Crossings in Prague, 1900 : obrázky z pozdně imperiálního Rakouska : Scenes from Late Imperial Austria/ Gary B. Cohen ; [Překladatel] Hynek Zlatník – cze

In: Marginalia historica : časopis pro dějiny vzdělanosti a kultury -- ISSN 1804-5367 -- Roč. 7, č. 1 (2016), s. 55-100.

Pražský kulturní a společenský život byl koncem 19. století rozvíjen českými a německými nacionalisty odděleně na přísně národnostní bázi. Aktivisté vyzývali obyvatelstvo, aby se nepodílelo na veřejných aktivitách druhého z národů. Začátkem 20. století ovšem v avantgardních kruzích umělci a literáti české i německé národnosti odmítali společenský imperativ národnostní dvoukolejnosti. Mnoho německých židovských spisovatelů na sebe vzalo roli zprostředkovatele mezi česky a německy mluvícími kulturami. Tito spisovatelé usilovali o vytvoření neutrálního území mezi českými a německými národnostními tábory.

kultura ; společnost ; sociologie ; nacionalismus ; ideologie ; čeština ; němčina ; umělec ; národnost ; národnostní menšina ; spisovatel ; dějepis ; mezikulturní komunikace ; historické hledisko ; Rakousko-Uhersko ; kulturní život ; společenský život ; Češi a Němci ; avantgarda ; Židé v literatuře ; vědecká studie ; století 19-20

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462387>

14.

Resilience as a Factor of Longevity and Gender Differences in Its Effects / Martin Lakomý, Marcela Petrová Kafková -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociologický časopis = Czech sociological review -- ISSN 0038-0288 -- Roč. 53, č. 3 (2017), s. 369-392.

V kontextu stárnutí světové populace se do popředí zájmu dostávají i otázky dlouhověkosti a úmrtnosti starých lidí. Autoři využili evropská data z výzkumů zjišťujících, co je podstatou dlouhověkosti a úmrtnosti ve velmi pokročilém věku. Výsledky ukázaly, že je to v první řadě odolnost, která často dokáže přebít i velké strasti a nepřízeň osudu. Ta se ukázala být důležitou zejména v případě žen. Zde přistupuje ještě další ženský faktor - sociální zdroje. Neměly by však být srovnávány osoby s velkými rozdíly v životních zkušenostech týkajících se nepřízně osudu. Tyto a další podrobné výsledky v tabulkách.

starší člověk ; úmrtnost ; výzkum ; žena ; gender ; pohlavní rozdíl ; výsledek výzkumu ; dlouhověkost ; odolnost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462563>

15.

Studie výuky dějepisného učiva na 1. stupni ZŠ / Jana Stará, Karel Starý -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace : vědecký časopis České pedagogické společnosti -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 27, č. 1 (2017), s. 6-29.

Autoři v článku představují výsledky empirické studie výuky tématu událostí 17. listopadu 1939 a 1989 ve třetím ročníku ZŠ. Úvod je věnován aktuálnímu vývoji dějepisného vzdělávání v primární škole a popisu výzkumné metodologie.

Případová studie výuky tří učitelek, založená na pozorování výuky, rozhovorech s učiteli a analýze písemných projevů žáků, prokázala, že žáci jsou již na primární škole schopni porozumět významu historických událostí. K tomuto výsledku mohou žáky učitelé dovést různými způsoby, jako efektivní přístupy se ve studii ukázaly přístupy badatelsky orientované výuky.

základní škola ; první stupeň ; dějepis ; dějiny dvacátého století ; učivo ; výuka ; badatelsky orientovaná výuka ; pozorování ; interview ; písemný projev ; případová studie ; empirický výzkum ; výsledek výzkumu ; vyučovací metoda ; porozumění ; orální historie ; ročník 3

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/462332>